

Opiskelu- ja palvelusuunnitelma

Kempeleen kunta

Sisällys

1	OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA	3
2	Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut	3
3	Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat	5
3.1	Yhteisöllinen tuki	5
3.2	Yksikkökohtainen yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä.....	5
3.3	Yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän toimintatavat ja käytännöt	6
3.4	Opiskeluhoitoryhmän jäsenet ja heidän roolinsa:.....	7
3.5	Yhteistyö oppilaan ohjauksessa, koulutuksen siirtymävaiheissa sekä jatko-opintojen suunnittelussa.....	8
3.6	Yhteistyö varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen kesken sekä esiopetuksen siirtymävaiheissa.....	9
3.7	Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa	10
3.8	Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen	10
3.9	Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus	10
3.10	Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen.....	11
3.11	Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet	11
3.12	Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	11
3.13	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden toimenpideohjelma	11
3.14	Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa.....	11
4	Yksilökohtainen tuki	11
4.1	Opiskeluhoitotyön keskeisimmät sisältöalueet ja monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen	12
4.1.1	Määräajat.....	13
5	Opiskeluhuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.....	15
6	Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen.....	15
7	Lähteet.....	17

1. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

Tässä suunnitelmassa käytetään käsitettä *yksikkö* koulusta ja esiopetusyksiköstä. Esiopetuksessa ja perusopetuksessa olevasta lapsesta ja nuoresta käytetään käsitettä *oppilas*.

Opetuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma. Opiskeluhuoltosuunnitelma pohjautuu oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin (1287/2013:13§), jota noudatetaan kaikissa Kempeleen esiopetusyksiköissä, kouluissa ja oppilaitoksissa.

Järjestäjäkohtaisen opiskeluhuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä. Opiskeluhuoltosuunnitelma laaditaan yhteistyössä koulujen ja opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Hyvinvointialueella on terveydenhuoltolain mukainen yhteistyövelvoite opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman valmistelussa.

Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma korvaa opiskeluhuollon osalta paikallisen opetussuunnitelman. Se sisältää opetuksen järjestäjäkohtaisesti määritellyt opiskeluhuoltotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta) sekä koulukohtaisesti tarkennetut tiedot asiakokonaisuuksista 1-5. Toiminnan kannalta on tarkoituksenmukaista tarkistaa ja päivittää suunnitelman sisältö jokaisen lukuvuoden alkaessa. Suunnitelma liitetään kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

2. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhuoltopalvelut

Opiskeluhuollon kokonaistarvetta arvioidaan yksikkökohtaisesti suhteessa opiskelumäärään sekä käytettävissä olevaan lasten ja nuorten hyvinvointia koskevaan arviointi- ja seurantatietoon, esimerkiksi Kouluterveyskyselyn ja laajojen koko ikäluokkaa koskevien terveystarkastusten tuottamaan tietoon. Kokonaistarpeen arvioinnissa ja opiskeluhuollon palveluiden suunnittelussa huomioidaan asuinalueiden erilaisuus sekä **oppilaskohtaista tukea** tarvitsevien oppilaiden määrä yksikössä. Lisäksi arvioissa hyödynnetään oppilailta, huoltajilta ja yksikön henkilökunnalta saatavaa tietoa.

Arvioon opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista (kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) kootaan tiedot kultakin koululta erilliseen koulukohtaiseen liitteeseen. Tiedot ilmoitetaan opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioilla varmistetaan opiskeluhoitopalvelujen riittävyys huomioiden oppilaiden ja kouluyhteisön tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määräajassa.

Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta

Arvioon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä opiskeluhuollon yhteistyössä tarvittavat resurssit. Kokonaistarpeen arviossa huomioidaan esimerkiksi kouluyksiköiden määrä ja koulujen oppilasmäärä sekä toimintaympäristön erityispiirteet. Arviossa huomioidaan lisäksi esimerkiksi eri ikäisten, **oppilaskohtaista** tukea tarvitsevien ja maahanmuuttotasaustaisten oppilaiden lukumäärät ja osuudet. Arviossa hyödynnetään monipuolisesti paikallista lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinoloja koskevaa seurantatietoa, jota on koottu myös oppilailta ja huoltajilta, opetushenkilöstöltä ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisilta.

Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Opetuksen järjestäjän arviossa käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ilmoitetaan kaikkien opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten (kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) henkilötyövuodet.

Kouluterveydenhuolto:

Kuraattoripalvelut (henkilöstömitoitus hyvinvointialueen tasolla 1 kuraattori/ 670 oppilasta):

Psykologipalvelut (henkilöstömitoitus hyvinvointialueen tasolla 1 psykologi/ 780 opiskelijaa):

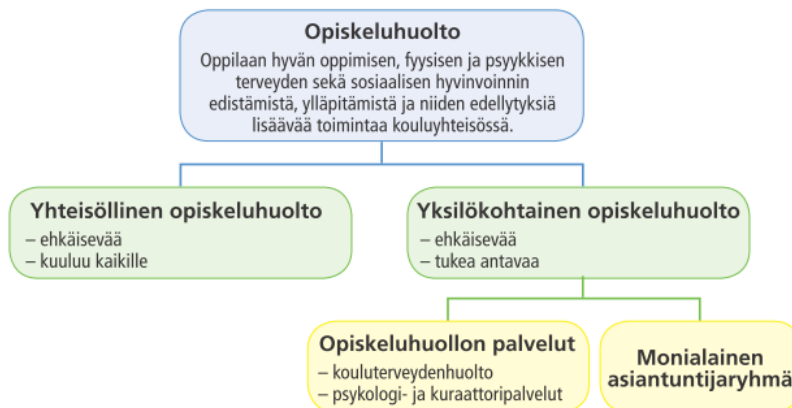
palvelu	keskeinen tehtävä	tarve	yksilöllinen työ	yhteisöllinen työ	toteutuma
Kouluterveydenhuolto					
Koululääkäripalvelut					
Psykologipalvelut					
Kuraattoripalvelut					

Esiopetusikäisten ehkäisevän terveydenhuollon palvelut järjestetään lastenneuvolasta. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan opiskeluhuollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja

vastuunjako sekä miten opiskeluhoollon palveluiden työpanosta kohdennetaan yksittäisiin oppilaisiin ja yhteisöön liittyviin tehtäviin.

3. Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat

Kuvio 1. Opiskeluhoollon kokonaisuus perusopetuksessa.

kuva: Pedanet

Yhteisöllinen tuki

Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on tärkeä osa perusopetuksen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n (opetussuunnitelman mukainen ja opetuksen järjestäjän opiskeluhoolto) mukaisesti yhteisöllisen työn kokonaisuuteen. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. Koulun henkilökunnalla on ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista.

Yksikkökohtainen yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä

Koulukohtaisten opiskeluhooltoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Yksikkökohtainen opiskeluhooltoryhmä vastaa yksikön opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Opiskeluhooltoryhmän kokoonpano, tehtävät ja toimintatavat päätetään yksikkökohtaisessa opiskeluhooltosuunnitelmassa. Opiskeluhooltoryhmä

voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen ja kehittäminen.

Yksikkökohtainen opiskeluhuoltoryhmä suunnittelee ja toteuttaa opiskeluhuoltoa kunnan opiskeluhuollon ohjausryhmän linjausten mukaisesti. Opiskeluhuoltoryhmää johtaa rehtori tai muu koulutuksen järjestäjän nimeämä vastuhenkilö. Opiskeluhuoltoryhmä on monialainen, ja siinä tulee olla oppilaitoksen johtoa ja henkilöstön edustajia (mm. opettajat, erityisopettajat, opinto-ohjaajat), neuvola- ja kouluterveydenhuollon terveydenhoitaja ja lääkäri, psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä oppilaiden ja huoltajien edustaja. Lisäksi ryhmään voi kuulua muiden kunnan toimialojen ja viranomaisten (mm. lastensuojelu, kulttuuri-, nuoriso-, liikuntatoimi, poliisi) sekä järjestöjen ja seurakunnan edustajia. Tarkoituksena on, että ryhmällä on tietty pysyvä kokoonpano, jotta se pystyy toimimaan tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti.

Hyvinvointia ylläpitävän toimintakulttuurin luominen edellyttää aitoa osallisuutta ja sitoutuneisuutta. Rehtori varmistaa henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien osallisuuden ryhmän toiminnassa ja huolehtii siitä, että opiskeluhuoltotyön yhteistyötahot osallistuvat ryhmän työskentelyyn tarpeen mukaisesti.

Opiskeluhuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä. Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhuoltopalvelujen työntekijöiden sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhuollon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhuollossa keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti opetuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä.

Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan koko kuntaa koskevat asiat. Koulukohtaisessa liitteessä yksittäistä koulua koskevat käytännön järjestelyt.

Yksikkökohtaisen opiskeluhuoltoryhmän toimintatavat ja käytännöt

Opiskeluhuoltoryhmän tehtävä painottuu koko yhteisön terveyttä ja hyvinvointia edistävään ja ongelmia ehkäisevään toimintaan. Työn kohteena voi olla ryhmä, luokka tai yhteisö. Ryhmässä asioita käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla. Ryhmä ei koskaan käsittele yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa.

Opiskeluhuoltoryhmän tehtävät edellyttävät, että ryhmä kokoontuu suunnitelmallisesti ja riittävän usein. Myös asetetut tavoitteet ja yksikön koko vaikuttavat kokoontumistiheyteen. Ryhmän omien toimintatapojen kehittämiseksi ja arvioinnille tulee varata aikaa. Opiskeluhuoltoryhmän yhteiset suunnittelu- ja kehittämispäivät sekä yhteiseen koulutukseen osallistuminen tukevat ryhmäytymistä ja vahvistavat opiskeluhuoltoa. Kokouskäytännöt sovitaan monialaista työtä tukeviksi. Opiskeluhuoltoryhmän kokousajat, suunnittelupäivien ajankohdat ja mahdolliset muut yhteiset tapahtumat päätetään lukuvuoden alussa koko lukukaudelle tai -vuodelle. Kokousajoista tiedotetaan

myös yksikön henkilöstölle, oppilaille ja huoltajille. Lukuvuoden alussa sovitaan ryhmän sisäisestä työnjaosta.

Jokaisella yksikön oppilaalla ja huoltajalla, henkilöstöön kuuluvalla ja opiskeluhoitopalvelujen työntekijällä tulee olla mahdollisuus tuoda haluamiaan asioita ryhmän käsittelyyn. Ryhmä sopii tähän tarkoitettut menettelytavat ja tiedottaa niistä.

Opiskeluhoitoryhmän kokouksiin laaditaan asialista, joka lähetetään etukäteen ryhmän jäsenille. Ryhmässä käsitellyt asiat dokumentoidaan ennalta sovitulla tavalla. Kirjaaminen myös vahvistaa oppilaiden ja opiskeluhoitotoimijoiden oikeusturvaa, esimerkiksi tilanteissa, joissa asioihin joudutaan palaamaan pitkän ajan kuluttua. Opiskeluhoitoryhmän kokousmuistioita voidaan säilyttää varsin vapaasti, koska ne eivät sisällä salassa pidettäviä tai yksittäistä oppilasta koskevia tietoja.

Helposti saatavilla olevat muistiot toimivat ryhmän työskentelystä tiedottamisen välineenä. Tiedonkulun varmistamiseksi opiskeluhoitoryhmässä käsiteltyjä asioita esitellään henkilöstön kokouksissa sekä oppilaskunnan hallituksen ja vanhempainyhdistyksen kokouksissa. Jos ryhmässä on käsitelty yksittäisen luokan tilannetta, kiinnostaa käyty keskustelu varmasti myös luokan oppilaita ja heidän huoltajiaan.

Opiskeluhoitoryhmän jäsenet ja heidän roolinsa:

Oppilaat ja huoltajat:

- Oppilaat ovat opiskeluhoitoryhmän itseoikeutettuja jäseniä. He tuovat opiskeluhoitoryhmään arvokasta tietoa, koska heidän kokemuksensa ovat erilaisia kuin aikuisten. Oppilaita kutsutaan ryhmään riittävä määrä. Heidän jäsenyytensä ryhmässä voi olla myös edustuksellista, jolloin oppilaskunta osoittaa edustajansa opiskeluhoitoryhmään. Jos opiskeluhoitoryhmässä käsitellään yksittäisen luokan yleistä hyvinvointitilannetta, on luontevaa, että luokka valitsee keskuudestaan edustajia ryhmän kokoukseen. Opiskeluhoitoryhmän kokoukseen osallistuminen tarjoaa oppilaille mahdollisuuden vaikuttaa ja oppia.
- Huoltajien on tärkeä olla mukana yhteisöllisen hyvinvoinnin vahvistamisessa. He seuraavat lastensa koulunkäyntiä kodin näkökulmasta ja havaitsevat sellaisia asioita, joita yksikön sisällä ei välttämättä huomata. Huoltajien edustajia voi kutsua mukaan esimerkiksi avoimella, kaikille huoltajille suunnatulla kutsulla. Huoltajan osallisuus ryhmässä voi olla myös edustuksellista ja toteutua vanhempainyhdistyksen tai vastaavan kautta. Jos opiskeluhoitoryhmässä käsitellään yksittäisen luokan yleistä hyvinvointitilannetta, voidaan ryhmää täydentää kyseisen luokan oppilaiden huoltajilla.

Opiskeluhoitotyöhön osallistuvat ammattilaiset:

- Rehtori, apulaisrehtori tai muu opetuksen järjestäjän nimeämä työntekijä johtaa yksikkökohtaista opiskeluhoitoryhmää ja toimii sen puheenjohtajana.

- Opettaja (ml. erityisopettaja, opinto-ohjaaja, esiopetuksen edustaja) huolehtii luokkansa tai ryhmänsä hyvinvoinnista ja turvallisuudesta osana opetustyötä. Hän seuraa oppilaiden oppimista ja hyvinvointia sekä havainnoi ryhmän työskentelyä ja siinä tapahtuvia muutoksia. Opettaja on avaintoimija tuen tarpeen varhaisessa tunnistamisessa ja tuen tarjoamisessa.
- Kuraattori on sosiaalialan sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen osaaja. Kuraattori edistää yhteisön hyvinvointia vahvistamalla oppilaiden sosiaalisia taitoja, yhteisöön kiinnittymisen edellytyksiä sekä koulun ja kodin välistä yhteistyötä.
- Psykologi on lapsen ja nuoren psyykkisen hyvinvoinnin sekä oppimisen psykologian asiantuntija. Kouluarjessa ja hyvinvointityön suunnittelussa tarvitaan psykologin osaamista lasten ja nuorten kehityksestä, tunne-elämästä, mielenterveyttä suojaavista tekijöistä ja vuorovaikutussuhteista.
- Terveydenhoitaja on terveyden edistämisen sekä lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen asiantuntija. Vuosittaisissa terveystarkastuksissa ja vanhempien tapaamisissa terveydenhoitajalle muodostuu käsitys oppilaiden ja luokkien hyvinvoinnista. Terveydenhoitaja tuo laajojen terveystarkastusten yhteenvedot opiskeluhuoltoryhmään ja informoi ryhmää tarkastusten havainnoista.
- Lääkäri on lasten ja nuorten fyysisen ja psyykkisen kasvun ja kehityksen sekä niiden pulmien lääketieteellinen asiantuntija. Hän tapaa laajoissa terveystarkastuksissa kaikki 1., 5. ja 8. luokkien oppilaat ja heidän vanhempansa. Lääkäri tarkastelee kouluyhteisön ja -ympäristön ilmiöitä fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä turvallisuuden ja erilaisten riskien näkökulmista.

Yksikön muut ammattilaiset ja ulkopuoliset yhteistyökumppanit:

Opiskeluhuoltoryhmän vakinaisten jäsenten lisäksi ryhmän kokoontumiseen voidaan kutsua tarvittaessa muita asiantuntijoita. Yksikössä työskentelevät muut ammattilaiset kuten nuorisotyöntekijä, koulunkäynninohjaaja (myös aamu- ja iltapäivätoiminta), vahtimestari, siistijä tai keittiöhenkilöstön edustaja voivat osallistua ryhmän työskentelyyn. Esimerkiksi vahtimestarilla on tietoa fyysiseen oppimisympäristöön tai työrauhaan liittyvistä seikoista, jotka ovat tärkeitä huomioida yhteisöllisessä työssä.

Yksikön ulkopuolisilla yhteistyökumppaneilla on arvokkaita näkemyksiä ja erilaista tietoa alueen lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Osallistuminen yhteisölliseen opiskeluhuoltoon ja opiskeluhuoltoryhmän kokoukseen tekee myös yksikön toimintaa tutuksi yhteistyökumppaneille.

Yhteistyö oppilaan ohjauksessa, koulutuksen siirtymävaiheissa sekä jatko-opintojen suunnittelussa

Oppilaan ohjauksen tavoitteena on, että oppilas saa helposti tarvitsemansa tuen ja ohjauksen opintojen kaikissa vaiheissa. Viimeistään 8. luokan alussa käydään luokkakohtainen keskustelu tehostetun oppilaanohjauksen tarpeesta erityisopettajan, luokanohjaajan ja oppilaanohjaajan

kanssa. Yhdeksäsluokkalaisia koskevissa asioissa oppilaanohjaajan osallistuminen myös yksittäisen oppilaan opiskeluhuollollisia asioita käsittelevään monialaiseen asiantuntijaryhmään on suositeltavaa.

Koulutuksellisissa siirtymävaiheissa on turvattava, että tieto oppilaan tarvitsemasta tuesta ja vahvuuksista siirtyy uuteen oppilaitokseen. Tiedonsiirtolomakkeen avulla siirretään tarvittaessa opintojen kannalta olennaista tietoa toiselle asteelle elokuun loppuun mennessä jatko-opintopaikan varmistuttua. Lomakkeen täyttämisestä on vastuussa erityisopettaja luokanohjaajan ja oppilaanohjaajan avulla. Lisäksi tiedonsiirtoa tehdään kesken lukuvuoden koulua vaihtavien oppilaiden kohdalla. Näin toimintaa voidaan suunnitella ja mahdollista tukea toteuttaa heti myös uudessa koulussa.

Kunnassa toimii oppivelvollisuustiimi, jonka tehtävänä on selvittää niiden perusopetuksen keväällä päättäneiden nuorten tilanne, jotka vielä syksyllä ovat ilman opiskelupaikkaa tai ovat keskeyttäneet toisen asteen opintonsa ja joilla ei ole uutta opiskelupaikkaa. Oppivelvollisuustiimi tekee nuoren tilanteesta kokonaiskartoituksen ja jatkosuunnitelman sekä huolehtii nuoren ohjauksesta, tuesta ja seurannasta.

Yhteistyö varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen kesken sekä esiopetuksen siirtymävaiheissa

Kun lapsi siirtyy varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta alkuopetukseen, on tärkeä tunnistaa hänen mahdollisia pedagogisia ja opiskeluhuollollisia tuentarpeita. Huoltajien suostumuksella lapsesta ja perheestä voidaan siirtää opiskeluhuollollista tietoa opiskeluhuollon palveluille ja opettajille. Esimerkiksi Lapset puheeksi keskustelujen kautta saadut tiedot tai perheen tuntevalta varhaiskasvatuksen opettajalta ja perheohjaajalta saatavat tiedot auttavat opiskeluhuollon järjestämisessä. Huoltajia tiedotetaan opiskeluhuollon palveluista ja heitä ohjataan tarvittaessa hakeutumaan niihin joko itsenäisesti tai monialaisen asiantuntijaryhmän kautta. Hyvä yhteistyö ja tiedonsiirto esiopetuksesta alkuopetukseen mahdollistavat perusopetuksen hyvän alun.

Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta. Tehtävää toteutetaan tarkastamalla oppilaitokset **kolmen vuoden välein**. Muilla viranomaisilla on velvollisuus osallistua tarkastuksen yhteistyöhön.

Kun esiopetus järjestetään koulussa, otetaan myös esiopetus huomioon kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa.

Alla olevaan taulukkoon on koottu oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset, joita seurataan vuosittain. Taulukko täytetään koulukohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä ja kirjataan koulukohtaiseen liitteeseen. Koulukohtaisissa suunnitelmissa kirjataan tarkemmin yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkastamisiin liittyen.

Tiedonkeruukanava	keskeinen tulos	muuta huomioitavaa
HKO kysely		
Kouluterveyskysely		
Laajat terveystarkastukset palaute		
KiVa koulu -kysely		
Tea-viisari		
Move-testit		
Tuentarve-/Meidän luokka -kyselyt		
Hyvinvointikyselyt		

Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

<https://www.kempele.fi/varhaiskasvatus-ja-opetus/perusopetus/oppilaan-poissaolojen-portaat.html>

Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus

Kunnan ohjeistus:

<https://www.kempele.fi/varhaiskasvatus-ja-opetus/oppilaiden-palvelut/koulutapaturmat.html>

Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

https://www.kempele.fi/media/tiedostot/kunta-ja-hallinto/saannot-ja-suunnitelmat/ehaisevan_paihdeyon_ohjelma2020.pdf

Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet

https://www.kempele.fi/media/tiedostot/varhaiskasvatus-ja-opetus/koulukuljetusopas_kempele_web.pdf

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

[Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä työversio.docx](#)

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden toimenpideohjelma

[Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma kunnallinen työversio.docx](#)

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa

- Kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu
- Em. kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako
- Sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä opetuksen järjestäjän ja koulun välisen tiedottamisen periaatteet

Koulukohtaiset kriisi- ja opiskeluhuollosta vastaavat ilmoitetaan opiskeluhuollon koulukohtaisessa liitteessä.

Yksilökohtainen tuki

Yksilöllisen opiskeluhuollon tavoitteena on tukea oppilaan kasvua, oppimista ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä mahdollisia kasvun ja oppimisen haasteita. Oppilas- ja opiskeluhoitolaissa

yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäiselle oppilaalle annettavia neuvola- ja kouluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolltoa. Opettajat ja muu henkilöstö osallistuvat monialaiseen yksilökohtaiseen opiskeluhoolltötyöhön yhdessä opiskeluhoolltopalvelujen henkilöstön kanssa. Opettajat tunnistavat oppilaan tuen tarpeita ja heidän näkökulmaansa tarvitaan myös tilanteen tarkemmassa selvittelyssä sekä tuen suunnittelussa ja järjestämisessä.

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan kouluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolltoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisessa opiskeluhoolllossa seurataan ja edistetään oppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskeluhoollto perustuu aina oppilaan sekä tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuisa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Opiskeluhoolltötyön keskeisimmät sisältöalueet ja monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen

Keskeiset yksilökohtaisen opiskeluhoolltötyön sisältöalueet ovat:

- opiskeluhoollon palvelut
- monialainen yksilökohtainen opiskeluhoollto eli asiantuntijaryhmä

- konsultaatiot yksilökohtaisessa työssä
- oppimisen tuki ja yksilökohtainen opiskeluhuolto

Monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa toteutetaan asiantuntijaryhmässä, joka kootaan tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen mukaisesti. Monialaisen asiantuntijaryhmän tehtävänä on tukea lasta ja nuorta ja tarvittaessa hänen perhettään. Ryhmän tehtävänä on yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa selvittää tuen tarvetta, etsiä sopivia tukimuotoja sekä järjestää tarvittava tuki. Myös perhettä ohjataan tarvittaessa palvelujen piiriin.

Oppilaan ja hänen läheistensä luottamuksen ja yksityiselämän suojaamiseksi monialaisen asiantuntijaryhmän koko on tarkoituksenmukaista pitää suppeana, kuitenkin niin, että kaikki tarvittavat tahot ovat mukana. Ryhmän kokoa se opiskeluhuollon tai oppilaitoksen henkilökunnan edustaja, jolle huoli herää ja jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu. Monialaisuus tarkoittaa sitä, että ryhmässä on mukana eri alojen ammattilaisia – opiskeluhuollon palveluiden edustusta sekä pedagogiikan ammattilaisten edustusta. Asiantuntijaryhmä kootaan oppilaan ja hänen huoltajansa suostumuksella.

Monialainen asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka huolehtii ryhmän työskentelyn käytännön järjestelyistä, prosessin etenemisestä sekä kirjauksista opiskeluhuoltokertomukseen. Asiantuntijaryhmän työskentelyn ja huoltajien osallistumisen suhteen oppilas tekee ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti itsenäisiä ratkaisuja, kuten muutenkin opiskeluhuollossa. Tarkemmat ohjeet monialaisesta asiantuntijaryhmästä ja opiskeluhuoltokertomuksen kirjaamisesta löytyvät liitetiedostona Wilman opiskeluhuoltokertomuksen yhteydestä.

Asiantuntijaryhmän jäsen ei saa käyttää ryhmän jäsenenä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin opiskeluhuoltoon liittyvään tehtävään. Asiantuntijaryhmän jäsenet voivat keskenään jakaa tietoa oppilaan tilanteeseen liittyen ja seurata tilanteen edistymistä. Asiantuntijaryhmän jäsenellä on oikeus luovuttaa opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot oppilaan opettajalle ja rehtorille.

Määräajat

Kuraattori- ja psykologipalvelut

Kiireettömissä tapauksissa henkilökohtainen tapaaminen kuraattorin tai psykologin kanssa tulee järjestää viimeistään seitsemän koulupäivän sisällä oppilaan, huoltajan tai muun henkilön yhteydenoton perusteella. Kiireellisissä tapauksissa henkilökohtainen tapaaminen tulee järjestää samana tai seuraavana koulun työpäivänä. Kiireellisyysarvion tekee kuraattori tai psykologi.

Neuvola- ja kouluterveydenhuolto

Koko ikäluokan kattavat vuosittaiset terveystarkastukset muodostavat neuvola- ja kouluterveydenhuollon toiminnan rungon. Luokilla 1., 5. ja 8. terveystarkastukset toteutetaan laajoina ja vanhemmat pyydetään mukaan tarkastukseen. Lisäksi kouluterveydenhuollossa terveydenhoitajilla on avoimet vastaanotot, joille voi tulla ilman ajanvarausta.

Ensiapuun ja kiireelliseen hoitoon on päästävä heti. Kiireellistä hoitoa varten terveyskeskuksissa ja sairaaloissa on päivystysvastaanotot.

Arkisin terveyskeskuksen aukioloaikana sinne on saatava välittömästi puhelinyhteys tai sinne on voitava mennä käymään. Jos hoidon tarpeen arviointi vaatii terveyskeskuksessa käyntiä, sinne on saatava aika kolmen arkipäivän kuluessa yhteydenotosta.

Hoitoon on terveyskeskuksessa päästävä viimeistään kolmessa kuukaudessa. Suun terveydenhuollossa tämä aika voidaan ylittää kolmella kuukaudella potilaan terveydentilan vaarantumatta. Jos tutkimuksissa todetaan, että potilas tarvitsee sairaalahoitoa, se on aloitettava viimeistään kuudessa kuukaudessa hoidon tarpeen arvioinnista.

Opiskeluhuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan opiskeluhuollon toimintatavat oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyön järjestämiseksi. Suunnitelmassa kuvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Lisäksi kuvataan, miten opiskeluhuoltoryhmän toiminnasta tiedotetaan oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille.

- **Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen ja opiskeluhuoltopalveluiden osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen:** *Yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä (YHR) on oppilaiden ja huoltajien edustus.*
- **Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä:** *Henkilöstö on mukana vuosikellon toteuttamisessa ja toimintakulttuurin kehittämisessä. Henkilöstö on aktiivinen toimija yhteisöllisessä opiskeluhuollossa. Henkilöstöä tiedotetaan yhteisöllisestä työstä viikoittain.*
- **Opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö oppilaskohtaisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä:** *Moniammatillinen asiantuntijaryhmä kokoontuu tarvittaessa. Yhdessä sovitaan kouluittain opiskeluhuoltoaika, jolloin lähtökohtaisesti opiskeluhuollon henkilöstö on mahdollista saada mukaan asiantuntijaryhmän palaveriini tai konsultaatioon.*
- **Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa** (kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoito ja poliisi): *Edustus yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä ja alueellisessa yhteistyöryhmässä*
- **Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille:** *Toiminnasta tiedotetaan yleisesti lukuvuosittain ja teemoista kohderyhmittäin.*

Opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opiskeluhuollon ohjausryhmä laatii lukuvuoden lopussa arviointikyselyn yksiköille, minkä avulla yksiköt arvioivat monialaisesti yksikön opiskeluhuoltoryhmässä yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon toteutumista ja kehittämistarpeita.

[Linkki koulukohtaiseen suunnitelmaliitteeseen](#)

Lähteet

[Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#), luku 6, Opetushallitus (2014)

[Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#), luku 8, Opetushallitus (2014).

[Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013](#) (Finlex)

Perälä M-L, Hietanen-Peltola M, Halme N, Kanste O, Pelkonen M, Huurre T, Pihkala J, Heiliö P-L (2015), [Monialainen opiskeluhoolto ja sen johtaminen](#), Opas 36/2015, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Myyntijulkaisu [THL-kirjakauppa](#).

Hietanen-Peltola, Marke; Laitinen, Kristiina; Autio, Eva; Palmqvist, Riia (2018), [Yhteisestä työstä hyvinvointia – opiskeluhooltoryhmä perusopetuksessa](#), Ohjaus 9/2018, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

[Opiskeluhoollon oppaat](#), THL

[Terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus](#), THL

Summanen A-M, Rumpu N, Huhtanen M (2018), [Oppilas- ja opiskelijahuoltolain toimeenpanon arviointi esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa](#), Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, Julkaisut 4:2018.

Kempeleen kunta

Vihikari 10, 90440 Kempele

PL 12, 90441 Kempele

kempele@kempele.fi

08 5587 2200

